РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 28. ГРУДНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 51.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА"
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ЗАВОРУШЕННЯ У БЕРЛІНІ

Мин. суботи вечером у Берліні в дільниці Моабіт зібралася юрба перед базарними галями. Кричали: „Голод! Голод!" та домагалися харчів. Налякані купці роздавали маніфестантам харчі. Ще заки прийшла поліція юрба кинулася на один склад і стала грабити. Такі заворушення були і при Фрідріхштрасе. Поліції вдалося розігнати маніфестантів.

СТРІЛ КОМУНІСТА В ДАНСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

Пічас промови міністра Штайнкого в данськім парляменті був такий випадок: Саме підчас промови міністра про реформи, які має завести мін. праці і суспільної опіки, почав хтось на галєрії і собі промовляти, Коли поліційні агенти зловили того самочинного промовця, щоби його вивести на коритар тоді його товариш вистрілив на салю із револьвера, але на щастя нікого не ранив. Поліція обох їх арештувала. При списуванні протоколу виявилося, що вони оба є відомими комуністами.

СВІЖА РЕВОЛЮЦІЯ

Американські часописи повідомляють, що в полуднево-західній частині Венецуелі вибухла революція. Около 300 повстанців заняли місто Лябатер і підпалили ратуш. Підчас того вбили одного висшого державного урядника.

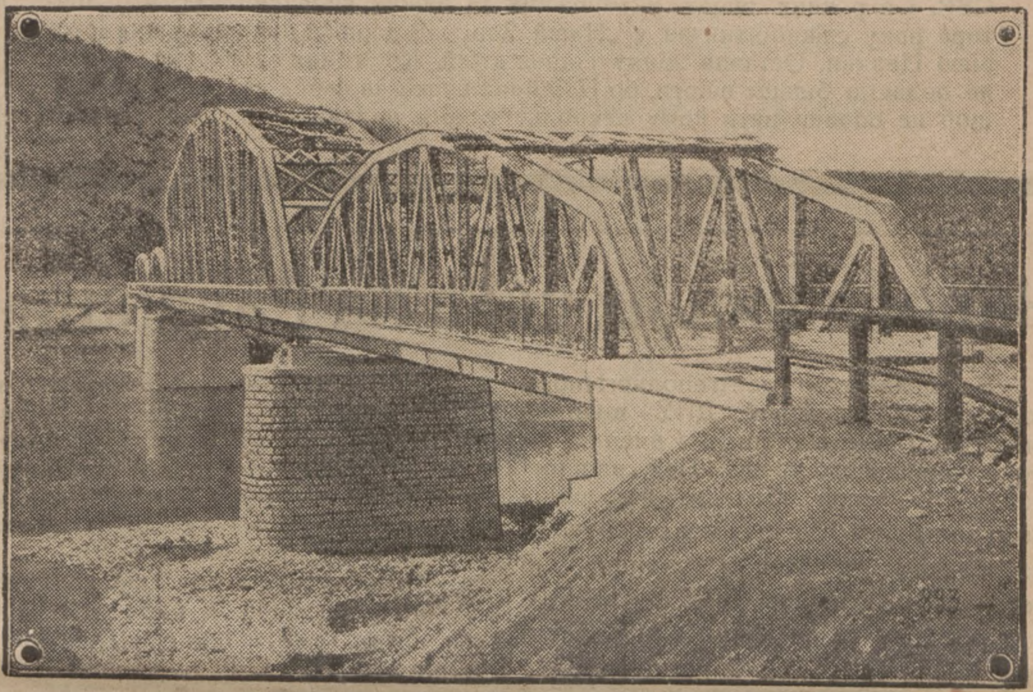
ОБМЕЖЕННЯ ВЇЗДУ ДО АРҐЕНТИНИ

З Буенос Айресу доносять: Щоб як найбільше ограничити імміґрацію, аргентинський уряд видав розпорядження, на основі якого з 1. січня 1931 р. будуть 11-кратно підвисшені консулярні належности а також оплати від посвідок здоровля.

ЗАСУД О. ТАТОМИРА

Впр. о. Татомир, б. сенатор, обжалований за злочин головної зради й инші політичні провини, засуджений самбірським судом на підставі вердикту присяглих за переступства з §§ 273, 300, 302, 312 і 314 к. з. і 2 та 19 зак. про збори на 6 місяців, з постом і твердим ложем що 14 днів з вчисленням слідчого арешту. Виконання кари відложено на 5 літ. В мотивах трибунал приняв за підставу низького виміру кари дотеперішне бездоганне життя засудженого і його духовне становище.

Новий міст над Дністром

Дністровий яр славний своєю красою. Та найкращий він за Нижневом аж по Устєчко. Ту часть яру так і зовуть „Наддністрянською Швайцарією". Дністер, що його дебра лежить на сто кільканацять метрів низше рівня подільської височини, творить тут на пограниччі Товмаччини, Бучаччини, Городенщини та Заліщиччини, великі луки й закрути й завертає разураз свій біг на північ, південь, схід, а навіть на захід. Земля втиснена між Дністрові закрути творить тут немов півострови й заливи. Півострови мають звичайно беріг плоский, а заливи високий. На кожному березі тягнуться мальовно положені села, а мешканці одних глядять із гори на Дністер і село на противному березі. Місцеве населення головно в Городенщині та Заліщиччині й Борщівщині відзначається гарною будовою та ношею.

Найбільший закрут Дністра зачинається під Возиловом. За Устєчком береги яру стають вищі, та вже не такі принадні, бо нагі.

На образку бачимо новий міст в Устєчку через Дністер. Міст цей довгий на 228 метрів. Недавно посвятили його та віддали до загального вжитку.

РЕВОЛЮЦІЯ У ҐВАТЕМАЛІ

З Мехіка доносять, що в місті Ґватемалі вибухло на днях повстання. В вечірних годинах почалася на вулицях міста перестрілка.

СНІГОВІЇ НА УКРАЇНІ

Від кількох днів шаліє на Вел. Україні снігова буря. Вона спричинила великі шкоди в залізничій комунікації та перервала телеграфічні й телефонічні получення. Коло 1000 телеграфічних стовпів перевернених. Телеґр. і телеф. получення перерване, залізничий рух цілковито здержаний. На полуд. заході кілька поїздів застрягло в снігу. Коло 160 паровозів зіпсулося, обслуга покинула їх серед дороги. В Одесі буря також спричинила великі шкоди.

УРАҐАНИ НА ПІВНІЧНІМ ПОБЕРЕЖУ АФРИКИ

На північнім побережу Африки шаліє страшний ураган. Филі Середземного Моря підноситься на 10 м. вгору. Одночасно йде весь час зливний дощ. Деякі вулиці в Альжирі зовсім залиті водою. Буря ушкодила навіть кілька кораблів, що стояли в альжирськім порті на якорі. Цілий прибережний рух здержаний. Великі простори краю залиті водою. Туземне населення охопив страх. Ураган і злива наробили шкоди на 30 міліонів франків.

Проф. д-р Стефан Томашівський

Найвизначніший історик Галичини

й оден з найвизначніших істориків України, помер в неділю, 21. грудня ц. р. у Кракові на клініці по перебутій операції, переживши 55 літ. Покійний уродився 9. н. ст. січня 1875 р. в селі Купновичах, Рудецького повіту, ґімназію скінчив у Самборі, університет у Львові. Працював у заграничних архівах. Був ґімназійним учителем, доцентом університету і галицьким послом (в Льондоні). Знав 15 европейських мов, між ними й такі мало у нас відомі, як шведську, мадярську й ромунську. Працював у виданнях Наук. Т-ва ім. Шевченка, в ЛНВ, в Записках Чина СВВ. і в ріжних інших українських та чужих видавництвах, м. і. півтора року співробітничав у „Новій Зорі". Від року працював над історією Церкви. Оставив жінку і двоє дітей. Кромі цих сухих дат і фактів не подаємо більше нічого, бо Покійний висказав перед смертю бажання, щоб не оповіщувати йому некрольоґу крім маленької згадки. В. и. П.

Недоля вищих шкіл на Радянщині

В державному рентґенольоґічному Інституті в Лєнінґраді ДПУ викрило „опортуністичне відношення вчених супроти радянського уряду". Цей „злочин" зробив професор Бравдо, начальник цього інституту. Він дав похвальну опінію, кільком російським ученим, що знаходяться на індексі ДПУ. За це арештували його та посадили в кронштадській твердині.

Про відносини, які завелися в вищих школах на Радянщині свідчить факт, що в Лєнінґраді Інститут комунікації й Університет остали без професорів. Вони покинули працю й виклади бо не хотіли наражуватись на обжалування кривавої черезвичайки.

На професорів цих шкіл покликали кільканацять учнів. Їм поручили навчитися самим і вчити інших відповідно до „вимог пролєтарської культури".

Гармати на літаках

Англія купила німецький винахід

Одна англійська фірма одержала з англ. морського міністерства замовлення на будову нових літаків, але таких, щоб їх можна було узброїти тяжкими гарматами. Фірма та побудувала літак, але коли його узброїли тяжкою гарматою він мав ту хибу, що при кождім вистрілі кидало ним назад. Аж тепер англійське міністерство морських справ купило в Німеччині такий винахід, який зовсім невтралізує той рух назад і тепер повітряна фльота одержить тяжкі гармати. Німеччині — як відомо — не вільно мати військових літаків. Тепер будуть усі держави на випередки будувати такі гарматні літаки.

Опріч того повідомляють, що в англійських військово-летунських кругах роблять проби над новим винаходом. Іде про те, щоб літаки підчас лету не робили такого гуку, але щоб летіли зовсім тихо.

Загадочне озеро біля Лєпріняна

Біля Лєпріяна в Італії є таке озеро, що появляється і зникає. Внаслідок того земля в тім місці то опадає то знову підноситься. Підчас того невподалік того озера виринули з землі останки старинного міста, що звалося Капена і лежало в давній Етрурії. Тому що в ті околиці годі доступити через горячі жерела й земні потрясення, італійський уряд вислав туди летунів, які мали з повітря сфотоґрафувати то озеро. І дійсно летунам вдалося сфотоґрафувати як озеро поволи западається у землю а відтак поволи добувається на поверхню землі. Один інжинір, що досліджував ту околицю твердить, що ті явища спричинює нафта, яка в нутрі землі змішується з сірчаними жерелами і викликує потрясення поверхні землі. Підчас розкопування берегів озера, знайшли мраморні етруські гробівці а в них ріжні бронзові й мідяні предмети. При кінці жовтня відкопали одну цілу вулицю а з тої пори викопують, щораз більше останків етруського міста, котре колись було запалося під землю. В ратуші в Лєпріняні цілу салю заповнили знахідками підчас розкопок.

Наше пристановище

(З розважань на часі).

Вчитуючися в численні народні казки, находимо теж між ними казку про чарівний корабель із дорогоцінними скарбами. Підчас гарної погоди виплив цей корабель на далеке, безмежне море; в далекий, щасливий край мав він відбути непередбачену подорож. І хоч кораблеві спершу сприяла гарна погода, то всеж таки не минули його ані бурі природи ані засідки розбишак, які раз-у-раз чатували на майно корабля. Могло здаватись, що корабель ось-ось стане жертвою неминучого нещастя. А прецінь не так сталося! Сильно збудований корабель перетрівав шаліючі бурі на морю, а кріпка єдність і взаїмна співпраця корабельних керманичів і залоги не дозволила, щоб скарби корабля опинилися в руках морських розбишак. Усіх зусиль уживала залога при надходячій небезпеці, щоби її відвернути, а коли вдалось корабельній залозі віднести побіду над ворогами — радість панувала серед залоги на кораблі. Сильним пристановищем був для них міцний корабель. Так отже сильна будова корабля а заразом неугнута співпраця його залоги і керманичів дозволила кораблеві щасливо причалити до бажаної мети та пристані.

Це казка. Але й у словах казки можна деколи дошукатися правди. Впрочім ця казка має подобу якоїсь притчі. Не будьмо лиш короткозорі та заглянь-мо до історії нашого многострадального Народу. Перші часи в історії України-Руси, то часи гейби золотом ткані, то часи щасливі й погідні. Саме тоді, підчас такої гарної погоди над українським виднокругом, в дуже далеку подорож поплив міцний, дужий Корабель — Наша Церква. Під її охороною спочили справжні неоцінені скарби: правдива свята віра, прекрасний наш обряд і все те, що служило й служить до нашого вічного і земського щастя. А всі ті скарби віддала Церква нашому народові до розпорядимости; йому веліла їх наглядати та берегти.

Одначе в далекій мандрівці нашу Церкву ждала доля казочного корабля. Неначе ті бурі й засідки на неспокійному морю, так в укр. історії просунулися бурливі лихоліття. Одні за другими. Могло здаватись тоді, що ворожі, каламутні струї заллють могутню святу Будівлю, яка одиноким була пристановищем для безталанного вкраїнського люду. Але так могло здаватись тільки комусь зовсім недосвідченому й необізнаному з Основателем і керманичами Будівлі цеї могутньої. Не міг хіба попасти в сумнів цей, хто за фундамент своєї віри приняв Божественні слова Спасителя: „Навіть ворота пекольні Її не поконають".

Зі сильним переконанням у вічну, незмінну правду цих слів йшли в боротьбу з ворогами борці нашої Церкви,

в її обороні пройшли неодну тяжку пробу. Всеж таки на життєвім своїм шляху не дались вони зломити. Подивляючи їхні світлі подвиги, ми сьогодні радіємо з їх перемоги і без вагання, при Божій помочі, рішаємось продовжувати їхнє святе діло. Та ми свідомі на яку страшну хуртовину виставлена сьогодні Божа будівля, ми свідомі яких засобів уживають вороги до боротьби з Церквою. На дусі проте не падемо. Бо знаємо, що Церква — це міцна Божа будівля. Віримо свято, що як св. Церква пройшла давні бурливі лихоліття, як перебула грізну бурю підчас великої війни — так, без найменших ущербків, перейде крізь нинішну, не менше грізну хуртовину. Бо Церква, це не діло людських рук, лиш Божих!

Але чому, чому такий завзятий наступ повели вороги на наші святощі, чому так на заваді стала св. Церква ворогам? Відгадати отсю тайну ворогів не так то тяжко. Це скарби, які передала нам св. Церква, стали так на заваді ворогам. Це ті скарби, які на протязі цілих століть удалось зберігти, заболіли так ворогів. Бо Церква навчила нас цінити свій обряд і не цуратися його, Церква під загрозою тяжкого гріха заборонила зраджувати свій нарід і Вітчину. Бо Церква навчила нас любити своїх земляків як найперших наших ближніх, з якими маємо можність щоденно стрічатися і розмовляти в цій самій рідній мові. Бо Церква навчила нас найкращої єдности та згоди. Бо Церква була і є могутнім й одиноко певним пристановищем нашим. А без пристановища людям жити тяжко та неможливо. Позбавити отже нас цього одиноко певного й вповні задоволяючого пристановища напосілися вороги. До цьогож і богацтва, якими обдарила природа укр. землі — а на які чужинці так ласі — велять ворогам (большевії) рішитися на остаточний крок — боротьбу з Церквою. А крок цей справді злочинний. Щоб йому протиставитись, на це з нашої сторони треба богато самопосвяти й не сміє бути байдужности. Ходить тут прецінь о наше вічне й дочасне щастя.

Щоб дати гідну відповідь ворогам Церкви, згуртуймося в організаціях, які твердо й рішучо постановили боронити цього одиноко певного нашого пристановища!

В. Гордиловський.

НОВА ПРИТОКА ДО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Радянський уряд заборонив комуністам і комуністкам носити шлюбні обручки. В цьому наказі сказано, що шлюбна обручка це зостанок буржуазійно-церковної культури й хто носити буде обручку, того будуть уважати „ворогом комунізму“. Заборона відноситься тільки до комуністів, та очевидно за обручки будуть чіпати головно некомуністів і карати їх як ворогів пролєтаріяту.

Найшли ще одну причину до знущань над людьми.

Селянське повстання на Радянщині

Доносять із радянського погранична, що в Минщині щораз більше шириться селянське повстання. Повстанців є вже 2000 людей. Мають вони скорострілли й ходять сотнями, висилаючи наперед себе відділи з 25 людей. Радянській владі важко приходиться здавити цей рух, бо селяне сприяють повстанцям та криють їх по лісах. До поборювання повстанців призначено спеціяльні відділи Д. П. У. кінні й лещетарські. Як пишуть, в двох останніх місяцях повстанці зробили понад сто нападів на радянські інституції, менші військові відділи, розбили два почтові вози, ограбили чотири каси та вбили 15 комуністів і десять вояків.

До 15. грудня 1930 р. розстріляли більшовики 75 повстанців, а 260 заслали в Архангельськ на тяжкі роботи. Радянська влада визначила грошеву нагороду за кожного вбитого або зловленого повстанця.

—o—

В більшовицькім „раю“

Як відомо на Радянщині все мусить бути спільне. Поодинока людина не має ніщо свойого, все належить до комуни (спільноти). Не тільки мусять усі разом харчуватися в збірних кухнях, а й усі діти мусять виховуватися спільно очевидно в комуністичному дусі. В тій цілі позасновували більшовики спеціяльні виховні заведення. До цих заведень мусять батьки й матері віддавати свої діти. На образку одно з таких заведень у Москві. По вечері діти з будинку-харчівні йдуть у другий будинок на нічліг. Всі діти, як видно на образку в мішках, що служать їм як сінник і як подушка й як накривало.

Нарешті один фахівець!...

Під таким заголовком „Львовскі Курєр Поранни“ ч. 374 таке: В фінансових кругах Варшави кружляє така історія: Тому рік прибув до Варшави президент одного з найстарших в Европі емісійних банків, щоб розглянутися у тутешних відносинах. Той президент пішов найперше до міністра скарбу, а коли почав з ним балачку про фінансові справи, міністер йому відповів: „Пане, я служив при війську а відтак у дипльоматії. А фінансових справ я щойна вчуся“.

Президент обмежився до кількох мінут товариської розмови, попращався з міністром і пішов до президента Польського Банку. Тут почув він відповідь: „Я дотепер працював у дипльоматії, а фінансових справ щойно зачинаю вчитися“. З черги відвідав закордонний гість і президента Банку Господарства Краєвого і тут одержав він відповідь подібну до попередних.

Зовсім збитий з пантелику вже при відході підійшов до одного урядника банку і спитав: „Пане директоре, чи й ви щойно вчитеся?“ „Ні, пане президенте, я працюю у банку вже 30 літ“. Президент відітхнув: нарешті знайшов одного фахівця — щоправда на низшім становищі.

—o—

Арештування комуністів у Фінляндії

На днях перевели в Фінляндії цілий ряд арештовань серед комуністів. Між арештованими є 3 червоні офіцири, що перебули вишкіл на Радянщині, а відтак нелєгально перейшли кордон і перебували на фінляндській території під фальшивими призвищами. Найбільше між арештованими жінок, які мали завдання наладнати й держати звязок між комуністами в Фінляндії і Радянщиною. Підчас арештувань викрили 4 тайні кватири де ховалися большевицькі організатори, що нелєгально прибували з Радянщини до Фінляндії. На тих кватирах знайшли багато комуністичної літератури, зброю і фальшиві пашпорти.

Як виглядає розброєння в дійсности

Один французький журналіст, що з дозволу військової влади оглянув недавно французькі й бельґійські кордонні укріплення оповідає про це так: Здовж цілого східного і полуднево - східного французького кордону тягнеться цілий ланцюх свіжо побудованих укріплень. Це все підземні форти, які мають на цілі не допустити, щоб Німці нагло напали на Францію, а рівночасно мають дати Франції змогу зосередити свої війська. Ту будову перевели в останних двох літах, а витратили на неї міліярди франків. Зроблено це все мимо підписання версайського договору, на основі якого роззброємо Німеччину.

За приміром Франції пішла її сусідка Бельґія, яка в порозумінні з французьким міністерством військових справ укріпила свої прикордонні простори на північ до кордонів Голяндії, а на південь аж по князівство Люксембурґ, де бельґійські укріплення лучаться вже з французькими в один непереривний ланцюх. А вже архитвором воєнної техніки є околиця Ебен-Емаель.

Ще недавно було на тому місці тихе село, а тепер цілу околицю і саме село, яке найперше зрівнали зі землею, замінили на бетон і залізо. Тепер на тому місці найсильніша бельґійська твердиня, яку називають «Сталевими зубами Бельгії». Та твердиня, як взагалі всі новочасні твердині, на верха майже не видима, бо всі форти побудовані під землею. З тої околиці мусіли всіх мешканців виселити, закупити їх ґрунти і мусіли вказати населенню инші місцевости для осель.

КРОВАВІ СУТИЧКИ СТУДЕНТІВ з ПОЛІЦІЄЮ в БУКАРЕШТІ

З Букарешту повідомляють, що там прийшло недавно до кровавої сутички між студентами і поліцією. Около 1700 студентів відбуло віче, а відтак вийшли но вулицю і почали уставлятися до походу. Але прибула поліція і похід розігнала. Тоді студенти порозділювалися на малі ґрупи пішли вулицями міста, повибивали шиби в масонській льожі і в марш. Мардореско. Відтак підійшли під дім проф. Кузи, що є великим ворогом Жидів і почали в його честь підносити оклики. Поліція вмішалася і тут, але студенти рушили юрбою під дім президента поліції Марінеску і повибивали камінням усі шиби. Поліція почала студентів розганяти ґумовими палицями і тоді кількох студентів вистрілило з револьверів в поліцію. Поліція також відповіла вистрілами. В висліді був один студент і один поліцай тяжко, а кілька студентів легко ранених. Поліція арештувала 15 студентів і 3 державних урядників, що брали участь в демонстрації.

Знайшли середньовічне военне судно

Цього літа переведено розкопки в 11 шведських провінціях під наглядом державного історичного музею. Найважніша річ, яку знайшли це середновічне судно, що вже 500 літ лежить затоплене на дні рідальгольмського каналу в Штокгольмі. Воно належить до найстарших военних кораблів середновічча. Воно збудоване з дубового дерева, а сам спосіб будови вказує на те, що воно є прямим наслідником кораблів Вікінґів, що належали до найліпших у своїм роді суден. Судно узброєне тяжкими залізними гарматами, які мають таксамо, як і судно по 500 літ і є прямо рідкістю. В передній частині корабля знайшли округлі гарматні кулі з каміння, заліза й олова. Опріч того знайдено залізні комори на порох, а крім того деревляні скрині на дрібні камінці і шутер, якого правдоподібно вживали як картачів при стрілах зблизька. Під покладом, який частинно поломаний знайдено богато ріжних річей, що належали до узброєння корабля. Відкопування судна йде дуже пиняво, але воно так добре задержалося, що будуть судно добувати частинно, а відтак на верху вже зложать знову ціле судно так як було.

—о—

Дзвони з Радянщини в Америці

Большевики — як відомо — воюють зі всім тим, що нагадує Бога і Церкву і тому то не лишили вони в спокою навіть церковних дзвонів. В минулому році почалася на Радянщині сильна боротьба з церковними дзвонами, а незабаром появився і декрет, на основі якого парохії мусіли віддати всі дзвони державі.

Большевики усновували це рішення тим, що дзвони треба стопити, а стоплений бронз віддати „індустріялізації“. Вони твердили, що той бронз варт, щоб його вжити до „пожиточніших цілей“, якими малаб бути індустріялізація. Вони взагалі дуже любуються у всяких „...аціях“ є там індустріялізація, тракторизація, машинізація і хто їх усі перечислить, а найбільш поширена це... варіяція! Бо не зайве згадати, що з частини стоплених дзвонів поробили клітки для малп у Тифлісі на Кавказі. Про перетоплювання говорили і писали тоді, як силоміць стягали з дзвінниць дзвони але згодом надумалися, що ті зрабовані дзвони найліпше продати за кордон. Так поступає кождий бандит і злодій. Вкрав чи зрабував, відтак продав зпід поли і спокій! Почалися в справі продажі дзвонів переговори з деякими европейськими державами. Але ті держави відмовилися від участи в тім злодійськім ділі і сказали большевикам, що такі річи трудно перепродати і вони не хотять ризикувати. А ще передтим уладжували большевики в Англії, Франції і Німеччині виставки, на яких можна було оглядати російські золоті чаші, й иншу золоту і срібну церковну утвар, але ніхто нічого з того не купував, бо кождий боявся купувати крадене церковне добро. Коли большевики побачили, що в Европі з дзвонами інтересу не зроблять, поїхали до Америки й інтерес убили. До Бостону прибули вже дзвони з Радянщини. Їх купив гарвардський університет і вже в найблизшім часі їх умістять на вежі тамошнього Академічного Дому, яку сцеціяльно на це вибудувано. Одночасно з дзвонами купили а радше законтрактували Американці і дзвонаря, який має дзвонити „по російськи“. Та не треба думати, що це звичайний паламар, який буде тягнути за шнури і в той спосіб дзвонити. Ні, це людина з університетським образованням, який буде звонити в той спосіб, що буде натискати електричні ґудзики (щось в роді гри на фортепяновик клявішах). Є відомости, що Америка обіцяла купити ще й зрабовані дорогоцінні ікони, але дещо пізніше. Большевики завезли вже ікони на всякий випадок до Америки і тимчасом ікони знаходяться на виставці, а по виставці їх також продадуть.

НОВІ ПОКЛАДИ ВУГЛЯ У ДОНБАСІ

В Донбасі на Радянщині відкрили нові поклади камінного вугля. Ті поклади обіймають правдоподібно простір поверх 300 квадр. кільометрів.

ВІЙНИ В ОСТАННИХ 430 РОКАХ

На днях оголошено історичні дані скілько війн провадила кожда держава в часі від 1500 року по 1930 рік. Найбільше воювала Туреччина, бо аж 285 літ, за нею йде Росія, що воювала 232 роки, Еспанія 230 літ, Франція 224, Австрія 215, Англія 159, а Італія 105 літ. В останних 30 літах т. зн. від 1900 по сьогодня вели головні держави Европи загалом 58 літ війну.

КІЛЬКО ДЕ ПРАЦЮЄ РОБІТНИКІВ

Всіх робітників у Польщі рахують на близько 3 міліони, а докладно 2,950.000 осіб. Найбільше робітників є у ткацьким промислі, котрий в 3.354 підприємствах затруднює 187.000 робітників. На другім місці стоїть гірничий промисл (копальні), котрий затруднює 145 400 робітників. В металевім промислі працює 104.300 робітників, у харчевім 88.000, а в деревнім промислі 66.000 робітників.

НЕСПОДІВАНЕ ЩАСТЯ ШУКАЧА ЗОЛОТА

Одному шукачеви золота в полудневій Америці пощастило знайти в руслі ріки Сарамакоа величезну брилу золота, що важить 7 кг і 63 дека. Він знайшов її зовсім несподівано. Він усував камінюку, щоби під нею шукати в піску золота. Але каменюка видавалася йому занадто тяжка. Він розбив її молотком і побачив, що то чисте золото. Це несподіване щастя так вплинуло на нього, що він не міг добути зі себе голосу, щоб закликати свого товариша, аж мусів кинути в нього камінцем, щоб в той спосіб його закликати.

ФАЛЬШИВИЙ РАСПУТІН

Радянський часопис „Надволжанская Коммуна" з дня 22 листопада пише таке: В Нижнім Новгороді появився на днях невідомий чоловік, який твердив, що він Распутін і що чудом спасся перед князями, які хотіли його вбити і почав на базарі пророкувати. Він говорив, що незабаром в Росії появиться новий цар, який дасть всім хліба і правдиву свободу і взивав до боротьби з „дітьми діявола" — комуністами й Жидами. Вмить обступила його маса народу, що з захопленням слухала слів „пророка". І коли наспів відділ поліції, нарід кинувся на неї і двох поліцаїв убив Мусіли вислати два полки кавалєрії, щоби завести в місті порядок, бо юрба почала була все нищити. „Пророка" таки не зловили. Видно, що населення його сховало.

ВИДАТКИ НА ФЛЬОТУ В АМЕРИЦІ

Американська преса пише, що в 1931 р. Зєдинені Держави видадуть на розбудову воєнної фльоти 140 міліонів долярів. Будується новий кружляк вантажности у висоті 10.000 тон і 4 підводні лодки наймодернішого типу.

Праці біля наводнення Єгипту скінчені

В околиці Наг Гамаді в північнім Єгипті покінчено праці біля наводнення. Їх розпочали ще в 1927 р. а коштували вони два міліони фунтів стерлінгів (около 90 міл. золотих). Вже в 1900 р. почало англійське правительство уліпшувати наводнення, щоб в цей спосіб збільшити врожайність єгипетських піль. Найперше збудували Англійці велитенську греблю біля горішньо-єгипетського села Асуан. Але вже в кілька літ після її вибудування виявилося, що вона не вистарчає і в часі 1908-1912 р. розширили її в той спосіб, що утворили довге на 295 клм. озеро, яке містить у собі 3 міліони кубічних метрів води. Внаслідок вибудування цілого ряду каналів і гребель біля м. Наг Гамаді, около $^1/_2$ міліона моргів піскових піль горішнього Єгипту перемініться тепер в урожайну почву бо той простір буде тепер постійно наводнюваний а раньше він був залежний від виливів ріки Нілю. Бо Ніль зі своїми спадами нерівномірно заливав положені здовж його бігу поля і через те в Єгипті були т. зв. „ситі й голодні роки", а се було причиною величезного зубожіння єгипетського сільського населення. Тепер, коли поля будуть уже незалежні від примх Нілю, на них буде родитися не лиш пшениця, але також і бавовна.

Хто і кілько винен Злученим Державам

Злучені Держави мимо господарської кризи вважають ще й досі найбільшим банкирем світу. Суми, які Злучені Держави позичили ріжним краям є доказом фінансової могутности батьківщини доляра.

Загально Злучені Держави позичили 7 міліярдів 478 міліонів долярів. З тої суми винна: Европа — 1.352,000.000 (майже півтора міліярда), Канада—1.960,000.000 (близько 2 міліярди), Куба й Антильські Острови — 1.053,000.000, Мехіко і Середуща Америка — 917,000.000, Полуднева Америка — 1.547,000.000, Африка — 102 міліони дол., Азія — 394,000.000, й Австралія — 149,000.000 долярів.

Після Канади друге місце що до америк. довгів займають республики Полудневої Америки і тільки це є причиною постійних революцій і всяких збройних заворушень у тих республиках як: Арґентина, Бразилія, Перу, Болівія і т. д., які прямують до визволення з під великого впливу Злучених Держав і то не лиш під господарським, але й політичним оглядом. Тут суперничають Зл. Держ. з Анґлією, яка ще в 1914 р. вспіла в значній степені заволодіти полудневоамериканськими ринками і вложити там великі капітали головно в залізниці нпр. в Арґентині.

Колиж йде про поділ позичок після того на що їх зужитковано то треба ствердити, що найбільші квоти вмістили американські банкирі у такі підприємства прилюдного вжитку (як ґаз, електрика і т. д.), бо около 1.700,000.000 долярів, відтак іде мануфактурний промисл — пів міліярда долярів, а на третім місці стоїть нафтовий промисл, в який вложено 1.200,000.000 долярів. Одним словом майже цілий світ сидить в американській кишені.

—о—

ПОМЕР НУЖДАР, ЩО БУВ МІЛІЯРДЕРОМ

В Бріджпорті в державі Вейомінґ помер у крайній нужді й зівсім опущений 75-літній Швед Франс Ельфверґрен, колись моряк, а пізніше найбогатший Швед у Зєдинених Державах Північної Америки.

Незвичайна історія його життя може бути приміром, як змінчива доля людини.

Ельфверґрен, уже як молодий хлопець, рушив у світ на кораблі й проміравши сім морів у всіх напрямах подався в Америку та вибрався на Аляску, як шукач золота. Станув на чолі голосної тоді виправи „Шлях 97", що то її пізніше описав канадійський поет Роберт Сервіс.

У цій виправі згинуло 36 людей, а врятувалися тільки Ельфверґрен та ще чотирох.

Коли вони прибули на підбігунову пустиню, найшли там найбогатші з доси відкритих покладів золота. Золотодайні землі продали товариству копалень золота в Північній Алясці, за ціну богато міліонів долярів і так Ельфверґрен, коли мав 42 роки, став міліярдером.

Коли вже йому навкучила мандрівка світами, осів у Каліфорнії, де заложив велитенську садівничу ферму. Та небаром перенісся у Північну Аляску й там набув великі простори землі, щоб її розпарцелювати. Революції й безнастанні заворушення не дали йому змоги перевести парцеляцію й надійшла велика скрута, яка зівсім зруйнувала Ельфверґрена.

Тоді вмішався він у революцію й станув на чолі повстанців у Гондурасі, та по довгих корисних для нього боях, був переможений і мусів утікати. Коли стрінув у Сітл своїх давних знайомих і приятелів, рушив знову з ними шукати золота — та вже не повелося найти.

Відтоді Ельфверґренове життя стало одним ланцюгом нужди. Працював тяжко, голодував дуже, не мав пристановища, нездужав раз у раз.

Вкінці смерть визволила нещасного старця й так скінчилася каріера „короля Клондике" як його називали.

Як урядників доглядають бандити

Де таке можливе? Та хіба віде інде, тільки в Більшовії. Таки так воно. Ось французький часопис „Ля Ві Сосіяль" („Соціяльне життя") пише, що радянський уряд утворив на пустих просторах Карелії, — найбільш на північ висуненої частини европейської Росії — окрему радянську республику засудженців. Має ця республика вже півтора міліона населення, а в цім тільки 100 тисяч родовитих Карельців.

Нові границі союзної „держави" Радянщини це з одного боку Біле Море, а з другого густий кордон сторожі, що відгороджує цю „республику" від решти громадян, покищо ще не засланих.

Найцікавіше тут, що в Карелії нема ні червоної армії ні черезвичайки. Заслані є під сторожею других засланих. Є їх два роди: політичні й кримінальні. На Радянщині криміналістів (розбишак, убийників, злодіїв) уважають благороднішим родом проступників, як політичних винуватців, (ворогів революції). Радянська влада не зважає на моральний бік проступку тільки на те, чи воно корисне чи шкідливе пролетарській державі. Так воно стало можливе віддати нагляд у державі бандитам і вбийникам, що колись належали до партії. За сповнювання цих поліційних робіт зменшено їм кару.

Всі інші уряди цеї небувалої республики сповняють засланці. Низчі уряди можуть дістати й політичні засланці, та вони все під поліційним доглядом.

Так це одинока держава на світі, в якій поліція з бандитів пильнує урядників, себто своїх наставників.

Цікаво булоб приглянутися близче відносинам у цій дивній „республиці". Та ба. Дістатися туди може й не тяжко, та тяжче видістатися відтам.

Як та коли повстали монети

Перед тисячами літ не знали люде грошей-монет. Торгівля відбувалася шляхом виміни виробу за виріб, товару за товар. Хотів купити сокиру, давав збіжа, або худобину. Поволи тільки стали собі люде влекшувати виміну товарів, продуктів у заміну за означену скількість металю. Перші гроші, які появилися в тих давних часах, далекі ще були видом від цього, що ми сьогодні зовемо монетою. Були це кусні металю, які оцінювали по їх вазі.

Докладно не знати, коли вперше стали вживати таких монет, як їх уживають тепер. Та загально вважають, що перші вибивали монети Греки на 700 літ до Хр.

Від Греків перейняли спосіб бити монети Римляне. В часі великої мандрівки народів вибивали теж монети, однак дуже незугарні. В XII. ст. били в Німеччині переважно срібні монети. Ці монети вибивали тільки з одного боку, себто другий бік був гладкий, без цифр, написів і горорізьб.

В половині 14 ст. били вже майже всюди золоті й срібні монети обобічні. Появилися золоті гульдени, цекіни та чеські гроші. Протягом дальших століть спосіб вибивання монет значно покращав та удосконалився. А обіг золотих і срібних монет поширився в усіх европейських країнах.

—о—

ПОЯВА БІЛИХ ВОВКІВ

На днях появилися в Тиролю білі вовки. Населення каже, що це предсказує остру зиму. В 1928 р. мали там появитися білі орли і навіть кілька з них вбили. Мешканці гір пояснюють зміну краски пір'я незвичайним обниженням температури з початку зими.

СНІГОВІЇ НА ВИЛЕНЩИНІ

З Вильна доносять, що майже в цілім воєвідстві сніг позасипав дороги й залізничі шляхи. Рух автобусів поміж поодинокими місцевостями зовсім здержаний. Рух поїздів страшенно утруднений і вони спізняються. Біля Вильна працює постійно 500 робітників, що згортають з залізн. шляху сніг.

АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА

ПАТ повідомляє, що на днях приключилася на дорозі між Сулєйовом і Пйотрковом автобусова катастрофа. Автобус зударився з тягаровим самоходом і впав у рів. Зпід автобусу добули 4 подорожних тяжко ранених.

СМЕРТЬ 123-ЛІТН. ЖІНКИ

Недавно вмерла в Лодзі Агата Белькарек, що мала 123 роки. Це була — як кажуть — найстарша жінка в цілій Польщі.

ВЇХАВ САМОХОДОМ ДО СКЛЕПУ

З Познаня доносять, що там самохід вїхав на хідник переїхав 22-літню урядничку, а відтак з цілим розгоном вїхав до споживчого склепу. Тяжко покалічена урядничка в кілька годин вмерла Шофера зловили і виявилося, що він був пяний майже до нестями. Ледви вдалося видерти його з рук юрби, яка хотіла його на місці вбити.

К. Л. 8

З ТЕМРЯВИ НА СВІТЛО

Децієве гонення християн.

Багато гинуло таки в часі цих мук, а хто не згинув, цих камінували або палили!

Чим більше чув Киприян про ці страшні муки, тим більше старався помогти нещасним мученикам. Усі гроші, які тільки мав давав на опіку над вязнями й на сироти по замучених християнах. Зручно мали священики й діякони пробувати продістатися в тюрму, щоб там уділювати вязням християнам святих тайн і всіми можливими способами піддержувати та скріплювати героїв віри. Сам забрався до писання послання до мучеників. Писав він їм у посланні: «Я тішуся й радію й бажаю собі щастя, превідважні й повні ласк брати, коли мені донесли про вашу віру й геройство, що ними величається Церква, Мати наша. Правда, вийшло їй і недавно на славу це, коли Христові ісповідники прийняли присуд без вагання, що позбавлював їх рідної сторони, та ваше святе визнання, славніше й почесніше, бо страшніші були муки ваші. Зросла боротьба, зросла й слава борців. Як довідуюся деякі з вас прийняли вже вінець, інші вже близькі до нього, а всі, що зєдинені в славний відділ лежать у тюрмі, одушевлені цим самим огнем відваги на виступ у бій. А вжеж, так мусять, так повинні держатися в Божому таборі Христові воїни, щоб незломної сили віри не могла обманути ніяка влесливість, захитати ніяка загроза, ніякі муки й терпіння перемогти не були в силі. Бо більший цей, що в нас живе, як той, що покладається на цей світ».

Дальше показував Киприян, яка це велика боротьба, яка величня перемога, як сам Христос у своїх вірних бореться й перемагає. На прикінці проривається з його душі знову радість із приводу нової величі Церкви. Він кличе: «О, яка щаслива наша Церква, честю, якою опромінює її Божа ласка, через славну кров мучеників, що нью вона відзначилася в наших днях! Була вона колись біла добрими ділами братів, так тепер багряна в крови мучеників. В їх квітчастих вінцях не хибує ні лілій ні рож.

Та були в Картагіні не тільки герої. Ми чули вже про безліч відступників. Їх злочин уважався найтяжчим із усіх все одно, чи вони принесли богам дійсні жертви, чи перед ідолами богів і цісаря на знак почитання розсипали кадило, чи тільки казали себе вписати в списки цих, що начеб пожертвували. Коли ці нещасні бажали знов поєднатися з Церквою, то мусили відбути важку покуту, заки їх прийняли. Та від якогось часу було завелося, що ці відступники зверталися до непохитних ісповідників з проханням, щоби вставлялися за ними в церковної зверхности. Ясно, що Церква з огляду на великі заслуги вірних борців за віру часто призволяла на скорочення часу покути цим що цього прохали. І Киприян був готов на такі уступки, все одно чи просьби вносили устно, чи на письмі.

— Для цих, що щиро каються за свій злочин, повинно бути милосердя, прощає Господь з нас кожному, хто жалує за гріхи й щиро кається. Однак годі терпіти надужиття, які тепер діються — говорив Киприян».

Священики, що вже давніше не були вдоволені вибором Киприяна на епископа, старалися, не повідомлюючи про це Киприяна, впливати на вірних, щоб якнайбільше вставлялися за відступників. А потім принимали їх гур-

СТРАШНА АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА

Автобус, що переїздив у Волковиську через залізничий шлях впав під поїзд. Льокомотива відкинула його зі страшною силою на бік і зовсім знищила. 10 осіб, що їхали автобусом тяжко ранених а 7 лекше. Шофер, який кермував тим самоходом перед самими шинами побачив, що вже надїздить поїзд, вискочив з автобусу, а його пустив на Божу Волю під поїзд.

ПОВІНЬ У ТУРЕЧЧИНІ

В околицях Тавру тревае вже кілька днів страшна злива. Внаслідок того ріка Сейгар виступила з берегів і позаливала значну частину рівнини та наробила великої шкоди. Число жертв невідоме. Повінь що дня зростає.

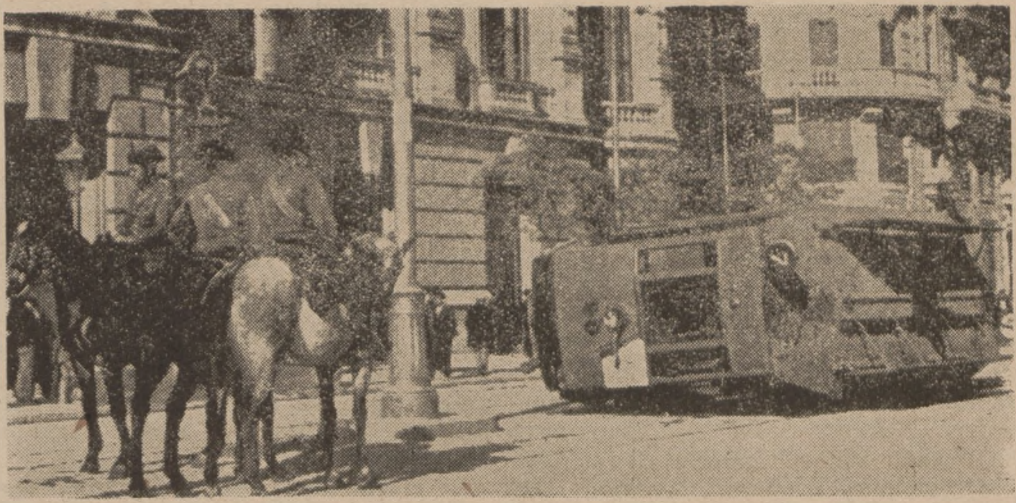
ХРИСТІЯНСЬКЕ МИСТЕЦТВО НА ВИСТАВІ

В червні 1931 року буде відкрита в Римі міжнародна вистава християнського мистецтва для вшанування памяти св. Антонія з Падви. Вистава буде присвячена головно творам сучасного християнського мистецтва.

ЖЕРТВИ МРЯКИ В ЛОНДОНІ

На днях вкрила майже цілу Англію густа мряка, яка в самім Лондоні спричинила багато нещасних випадків. З причини мряки погибло в вуличнім русі 7 осіб, а 20 було ранених. На деяких передмістях Лондону мусіли зовсім спинити рух, бо на 2 кроки нічого не було видно.

Революція в Еспанії

Заворушення в Еспанії не минули й містечка Валенції. На образку вивернений повстанцями трамваєвий віз та патруля державної кавалерії.

Зріст числа розводів в Англії

В порівнанню з передвоенним часом число розводів в некатолицьких краях, а передовсім в Анґлії страшенно зростає. В жовтні вплинуло до анґлійських судів 800 розводових скарг Річ ясна, що з них буде богато цофнених зараз на першій розправі. Але колиб і цей спис розводових скарг ще був недокладний то все таки на основі дотеперішного матеріялу можна ствердити, що жінки вносять два рази тільки розводових скарг, що мущини. Число розводів страшенно зростає передовсім від 1928 року так, що в останніх двох роках 1928 і 1929 було в Лондоні пересічно по 2750 розводів річно. До них треба дочислити ще по 2 тисячі розводів з провінції і тоді одержимо в Анґлії що року 4—5 тисяч розводів. Перед війною в рр. 1911—1914 виносило число розводів в Анґлії пересічно по 656 річно. Найбільше розводів було в подружжах, що жили зі собою вже по 10 літ.

—о—

мами в ряди вірних. Було воно й проти передання й без сумніву крайнє нерозумно.

Найшовся Киприян у дуже важкому положенні. Його вмішання мусило огірчити багатьох вірних, велику скількість відступників та неслухняних священиків.

Та там де йшло про карність у Церкві, не знав Киприян вагання. І виготовив він та розіслав три послання: одно до вірних, друге до священства, а третє до всіх.

В цих посланнях дав він ясні вказівки: ні одного відступника не можна допустити назад до Церкви перед покінченням гонення. Просьби вірних розглянеться аж, коли він верне в Картаґіну, в приняві більше епископів і всеї громади християн і відповідно до обставин узглядниться. Тільки вмираючих позволив він звільняти зараз від усіх кар. З невблаганою рішучістю держався Киприян цього одинокого правильного поступовання.

Та не спали його противники. Вспіли вже й до Риму післати неправдиві вісти про нього. Коли Киприян довідався про цю підступну роботу своїх противників, подумав собі:

— Треба як найскорше знищити брехню, бо чим довше вона вдержиться, тим більше принесе шкоди.

І став він писати письмо до папи, в якім вияснював усе докладно й вислав йому тринацять своїх послань до своїх вірних, що їх писав при ріжних нагодах. В письмі до св. вітця представив і зясував докладно дразливе питання.

Св. отець скликав зараз раду з духовенства й коли там прочитали Киприянові послання й розважили питання, не могли начудуватися великій любови Киприяна до душ пастви, повіреної йому й також його похвальній строгости та второпности.

І зараз вислали йому відповідь із похвалами й рішучо на чолі з св. вітцем станули по його боці. Одно з Киприянових послань дісталося було в тюремні мури й увязнені християни прочитали його. Було це послання, що його Киприян вислав був давніше до вірних із Картаґіни. Це послання так захопило, так одушевило вязнів християн у Римі, що вони рішили вислати йому подяку.

А написали римські християне в цьому письмі:

«Твоє послання осяяло нас як чисте небо в хуртовину, як тужно вижидана тиша на розбурханому морі, як спочинок по великих зусиллях, як здоровля в небезпеках і болях, як ясносяйне світло у глуху темряву. Такою спрагненою душею пили ми його, з таким голодним бажанням споживали ми його, що ми, насичені й покріплені ним, радіємо боротьбою з ворогом».

Потім із радістю малюють надземську блаженність мучеництва й прохають Киприяна, щоб молився за них, щоб вони вже вскорі осягнули з Божої ласки вінець жертвенної смерти за Христа.

Це письмо християнських мучеників Риму було для Киприяна неначе цілющим бальзамом.

— Я все був свідомий, що тільки так треба в цій справі поступати, не інакше — говорив він своїм приятелям. Та тепер я рішучо пересвідчений, що моє становище було одиноко правильне. Тішуся цим, що св. отець і всі в Римі думають таксамо. Та найбільше вдоволення дало мені письмо цих, що приготовані ждуть мученицького вінця за Христа.

(Кінець буде).

Вибух на дні моря

Багато в морі затоплено суден у часі світової війни й тепер стараються морські держави добувати їх. До цього є окремі кораблі.

Такий корабель мала й Італія, а звався він „Артіліо". „Артіліо" мав на свойому покладі найкращих нурців світа. І взявся він добувати корабель, якого доси ніхто не міг добути. Невподалік т. зв. „цвинтарища кораблів" на дні каналу Ля Манш добув він огнетревалу касу італійського корабля „Еджіто", яка лежала на 100 метрів під водою. У касі була штаба золота вартости кільканацять міліонів лірів. Другим завданням корабля „Артіліо" було внешкідливити велитенські запаси динаміту, що були на затопленому кораблі „Фіренце". Що корабель лежав на невеликій глибині, кораблям, що тудою переїзджали грозила постійно небезпека вибуху.

Італійські нурці спустилися на дно моря й причіпили електричні каблі при затопленім кораблі. Потім вернули на поклад корабля „Артіліо" й дожидалися там висаджения вантажу при помочі електричних каблів.

В 5. год. роздався страшний гук. Корабель „Фіренце" враз із вантажем вилетів у повтря. Та сила вибуху була тільки, що роздерла на двоє корабель „Артіліо", хоча він був віддалений на двісті метрів. Роздертий корабель потонув в одній хвилині. Так, що навіть французький пароплав, який у цій хвилині надплив не вспів вирятувати 14 людей. Забрав тільки 7 важко ранених моряків, що їх вибух кинув поза круг експльозій.

В хвилині вибуху утворилася на верхні моря лійка, яка втягнула „Артілія", через що спершу думали, що корабель упав жертвою підморського вулькана.

ПОМЕРЛА ДОЧКА І БАТЬКО

19-літня студентка львівського університету Долєжалівна захоріла по дорозі, як їхала на свята до батьків у Станиславові. Батько її, урядовець Фонду Безробіття, на вістку про недугу дочки виїхав із жінкою до Ходорова та застали вже дочку неживу. З жалю батько помер на апоплєксію серця. Нещаслива мати привезла у Станиславів тіла дочки й чоловіка.

ЛІТАК ЗАМЕРЗ НА ВИСОТІ 7 км.

Літак, що вилетів з летунського майдану в Кенігсбергу для метереольогічних дослідів замерз на висоті 7 км. І хоч кермові прилади покрилися грубою верствою леду і відмовили послуху, всетаки вдалося летунам обнизитися на висоту 700 м. Але з тої висоти літак впав на землю, а оба летуни погибли.

—о—

„НАПРАЦЮВАВСЯ" А ТЕПЕР ПОЇХАВ ЗА КОРДОН

„Іл. Курєр Цодз." в ч. 346 доносить, що полк. Костек-Бєрнацкі, що був командантом твердині в Берестю в тім часі, як сиділи там арештовані б. посли, одержав відпустку і виїхав за кордон на відпочинок. Кажуть, що виїхав до Бад-Навгайму. Обовязки команданта 38 п. піх. виконує його заступник. Видно добре і вірно „напрацювався", коли заслужив собі аж на закордонний відпочинок. А як він у Берестю працював вказує на те теперішний вигляд б. послів, які довший час перебували під „батьківською опікою" пана Бєрнацкого в берестейській башті.

ВИБУХ ВУЛЬКАНУ НА ДЖАВІ

Вулькан „Меропі", що лежить у седущій частині острова Джави вже від двох тижнів чинний. Всі села, що лежать близько вулькану мусіли евакувати. Лява наробила багато шкід. І кажуть навіть, що внаслідок вибуху згинуло 90 осіб. Але потвердження тої вістки ще нема.

ЗАБОРОНА ВИВОЗИТИ РАТИЧНУ ХУДОБУ

Із причини прищиці зачинили вивіз ратичної худоби в Чехословаччину й для перевозу через Чехословаччину з таких повітів краківського воєвідства: Хшанів, Домброва, Маків, Освєнцім і Вадовиці.

УКРАЇНСЬКЕ ПАЛОМНИЦТВО

Спогади і гадки паломника з подорожі до Люрду в липні 1930 р.

7. В дорозі до дому.

(Докінчення).

На жаль того памятного 17. липня, Венеція лише як фільм майнула перед нашими очима. Але й так враження лишилися незабутні.

Від мосту „Ponte della Stazione" переплили паломники т. зв. „вапоретками" цілий „Canale Grande" аж до площі св. Марка і моля .Канал „Гранде" ділить ніби питайним знаком Венецію на дві половини. Над ним по обох боках збита прямо лава мистецьких палат, одна краща за другу. Чиж можливе, в короткому часі такої нехай і найповільнішої плавби, захватити бодай очима та дізнатися назви тих всіляких вікових палат. Фасадами всі вони звернені до каналу і всі архитвори мистецтва і стилю.

Вапорети поволи допливають до моля на „Riva degli Schiavonni"; тут висідаємо і через малу площу („піяцетта") св. Марка дістаємося до венецької перлини — Палати дожів. Зовнішній вигляд цеї в мавритансько - ґотицькому стилі удержаної палати, наданий їй по перебудові в 14 і 15 століттях, є знаний з ілюстрацій.

Ця палата получена по другому боці з вязницею ославленим мостом „dei Sospiri" (зітхань), по котрому як кому прийшлося переходити, то лише раз туди до вязниці. Назад ним ніхто живий не вертав.

Тутже біля палати дожів на кінці великої площі стоїть чудовий архитвір світа: церква св. Марка. На хвалу того святого Євангелиста здвигнена вона ще в 828 році, коли мощі св. Євангелиста Марка Венеціяне сюди привезли, хороначи їх перед зневагою і знищенням бісурменів. Ту першу церкву знищив огонь. На її місці побудовано тоді в 976 році нову. Та щойно за правління дожі Контарінія в 1040 році перебудували її грецькі архітекти на зразок Цар-городських церков: св. Софії і Дванайцяти Апостолів

Краси і богацтва церкви св. Марка переповісти годі, та ще й нам, котрі ледви мали час на неї з грубша поглянути. Одначе досить сказати, що мозаїкових золочень є в цій церкві 4000 квадратових метрів: а 500 величавих мармурових колюмн підпирають цю велич.

Одну, нинішні відносини характеризуючу подію запримітили при церкві св. Марка. Дві елеґантні дами, чужинки, в модних „вигідних" костюмах, це значить по коліна і з обнаженими раменами, загадали відвідати церкву св. Марка. Поважний портієр в однострої заступив їм дорогу і ввічливо заговорив, що в таких одягах до церкви входити не вільно. Відійшли сильно негодуючи. Є це прецінь якась реакція проти необичайного культу наготи. І наші паломнички признали слушність цего запорядку. „Так прецінь не личить входити до церкви" — казали.

„А по за церквою личить... публично, межи людьми?"

„Щож ми винні, коли така мода".

По спільному обіді в готелі, який в наслідок застереження не був прилаждений на італійських оливах, товариство розбилося на малі гуртки. Одні пішли відпочивати, інші оглядати місто.

Одначе всі зробили це відемне спостереження, що по склепах і крамах далеко купецтву до німецької, а то й французької солідности. Вічливість у них пересадна аж до облесности, це правда. Одначе видається, що вона лише до цего спрямована, щоби чужинця як найліпше „вбрати" і „набрати". Те саме по ресторанах. Хоч тут вже є цінники.

Спостережено також, що німецькою мовою можна собі у Венеції сяку таку дати раду. В готелях, ресторанах, маґазинах, — майже все хтось є, що розуміє по німецьки. Італійська кухня не знає інших товщів як оливу. Не є це зла річ, та не всякий її зносить Але по ресторанам подають їду на англійський чи німецький лад.

В 8 годині вечером відвезено наші річи на залізничий двірець.

Чудний був вигляд Венеції в нічному освітленні. Як святоіванівські червачки мерехтіли на полискуючому плесі моря сотні світилок. З другого боку

НОВИЙ ЧАСОПИС СОЮЗУ БЕЗБОЖНИКІВ

Щоби скріпити боротьбу з религією в часі Христового Різдва, союзи радянських безбожників рішили видавати новий протирелігійний часопис. Хочуть його в міліонах примірників розкинути серед вояків червоної армії та серед моряків. Часопис буде також давати ради, як розвязувати церковні громади й замикати церкви та біжниці в цілій Радянщині.

З цього бачимо, що хоч більшовики вже тринацять літ ведуть війну з вірою, все ще не перемогли віри, коли для війська, що під найбільшим впливом більшовиків, треба ще видавати протирелігійний, безбожницький часопис.

СТРАШНИЙ ВИБУХ У ФРАНЦ. ФАБРИЦІ

В хемічній фабриці в Мансію у віддалі 50 км. від Тулюзи наступив на днях страшний вибух, який перемінив усі фабричні будинки в купу румовищ. В фабриці працювало около 100 робітників. Частина з них встигла вирятуватися, а частина згинула в румовищах. На рятунок прибули дооколичні пожарні сторожі і військо з Тулюзи. Дотепер добули зпід румовищ 7 вбитих і 12 ранених робітників. Під румовищами находиться ще около сорок робітників. Причиною катастрофи був правдоподібно вибух кітла, в якому варилася якась хемічна мішанина.

—o—

Як поступати при відмороженню

Тому що від недавпа зима взялася до нас на добре, подаємо тут як поступати у випадках замерзання і відмороження.

Людина, що замерзає має бліду і зимну шкіру а лиш коло носа й уст а також на руках і ногах виступають сині пятна.

Людина перестає віддихати а живчик так слабо бє, що дуже часто не можна його навіть завважити.

Руки й ноги деревіють, а ніс, пальці і вуха сильно заморожені і зимні як лід. Ратувати треба замерзлого дуже обережно, помалу й постепенно. Коли таку людину внести відразу до теплої хати вона певно вмре.

Насамперед треба замерзлого внести до кімнати але зимної. Одяг порозпинати обережно і помалу, бо через скоре роздягання можна йому поломати заморожені кінчини. Коли є під рукою сніг тоді покрити замерзлого снігом а відтак снігом добре натерти. Колиж нема снігу то обложити його мокрими зимними ручниками, або всадити його до зимної купелі. Коли хорий починає віддихати, треба йому натерти добре тіло і щойно тоді приступити до прикладання тепліших компресів і перенести його до теплішої хати. Щоби в хорого викликати глибокий віддих можна йому підсунути під ніс етер або розкраяну цибулю. Відтак треба йому дати зимного вина або зимної кави оскільки він вже має силу ковтати.

Подібно треба поступати при відмороженню лише частини тіла: носа, пальців або стопи. Одним словом при всяких відмороженнях треба насамперед прикладати дуже зимні оклади а відтак поволи переходити до окладів літних а вкінці до теплих.

—o—

Досліди з хрущами

В паризькім природничім музею переведено цілий ряд дослідів над комахами. Стверджено, що одні хрущі люблять воду, а другі знов відвертаються від неї. Вчений Лябіт, що переводив ті досліди почав переводити дальші спроби, щоб освоїти комах. Він почав переводити цей дослід при помочи корму.

Хрущі належать між комахами до категорії, яка між людьми називається найбільша голота. Проф. Лябіт кормив дванацять днів громаду найбільше розпущених хрущів і довів до того, що вони вже по короткім часі стали лагідні. Проф. Лябіт твердить, що комах можна буде освоїти, ба що більше можна буде ствердити в них навіть істнування памяти. Чи це правда, покаже майбутність.

—o—

Венеція тонула в електричному сяйві. В 11 годині ночі опустили ми Венецію з квасними, коли не сердитими настроями. Та фізична перевтома взяла верх. Цеж цілі два тижні безнастанної дороги; стільки світу за плечима. Дарма: дещо підтоптались. Ціла досада йшла відси, що не дали нам у Венеції переночувати, а казали товчись другу з ряду ніч.

Тому воркотіли; але їхали. Поки не втихомирились, та стали:

„спочивати добрі люди,
що кого втомило:
кого щастє, кого сльози, —
всьо нічка прикрила...“ (Шевченко)

Ранком 18 листопада о 5 годині переїхали щасливо останню італійську стацію — Тарвізо, де відбулася, цим разом досить оглядна паспортова та митна ревізія і відїхали на австрійську територію.

Всі дожидали Відня, бажали відпочинку. Минаємо: Леобен, Брук, Вінер-Найштат, Баден, Медлінґ. Накінець о 3 годині з полудня добиваємося до Відня.

Переважна частина паломництва була з Віднем познайомлена з давиіших літ. Тому й звидження Відня не було таке впорядковане як у інших містах. У богатьох не позатиралися давні знайомости, та не всі вертали разом. Найбільша була ця ґрупа, що наспіла з Венеції.

Відень, давна римська „Vindobona“, заснований в 70 році до Христа, на правому березі Дунаю. В цім році минає від його заснования як раз 2000 літ. В гарному і корисному ґеоґрафічному положенні, розвивався зразу як осередок торговельний. В 1142 р. стає столицею Бабенберґів, а від 1278 року, від вибору Рудольфа І. німецьким цісарем, стає столицею Габсбурґів, а через те посередно столицею німецького цісарства. На Відні заломилася потуга бісурмен в 1683 році. Коли в 1804 році обставини приневолили цісаря Франца II зложити німецьку корону і проголосити себе австрійським цісарем, відтоді стає Відень столицею австрійської, а від 1868 року, австрійсько-угорської монархії. Таку ролю мав Відень аж до розвалу монархії в 1918 році. Нині є столицею маленької, союзної австрійської республики — хибного плоду — як і богато інших — Сен — Жерменського світового „замирення“ в 1918 році.

До війни Відень біди не знав. Фабрики постачали промислових виробів не лише на цілу монархію, але й поза її границі — до Росії й на Балкан. Нині в міру як сукцесійні держави розвивають свій власний промисл, паде австрійський вивіз за границю, — росте безробіття. Нині головним жерелом прожитку Відня, се чужинець.

Другого дня рано відвідали наші паломники гр.-кат. церкву св. Варвари. Хто знав цю церковцю з давніших, передвоєнних літ, мусить признати, що наступила в ній велика корисна переміна. Церква вся відчищена, відновлена, відмальована, — аж любо в ній бути. Відвідує її богато Німців — латинян, що бачиться по їхньому способі хрещення. По правому боці церкви, де давно був один із двох крилосів, є тепер каплиця відділена від церкви залізною огорожею, в котрій переховуються мощі св. Иосафата.

Мощі спочивають в золоченому оскленому саркофазі, на підвисшенню, За саркофаґом при стіні стоїть вівтар, при котрому паломники-священики правили св. Служби Божі. Паломники й паломнички були на них приявні одинцем чи малими гуртками. Та чи не личилося, чи не було це красше, доцільніше і поважніше, як щоби паломництво було наперед повідомило і порозумілося з місцевим о. парохом, щоби влаштувати збірне і врочисте Богослуження, на якому, крім паломництва, моглиб бути приявні і віденські Українці. А може й дехто з Віденців. Нехайби світ дізнався, що ми свого, правдивим чудом нам Богом захованого святого почитаємо. Про це видно раньше ніхто не подумав.

Коли найшовся час на всілякі Пратери, Шенбруни і т. д, то на спільні відвідини мощей св. Йосафата час повинен був пайтися.

Мусить прийти такий час, що окремі паломництва виключно в сій одній цілі: відвідати мощі св. Йосафата, їхатимуть до Відня. Інакше не буде нам добра між народами на світі. Не на те Бог прославив його мучеництвом, щоби свої земляки відносилися до Нього холодно й байдуже, а на те, щоб мали перед

Сухоти у курей та іншої домашньої птиці

Про сухоти домашної птиці дуже мало пишеться і говориться, а ця хороба найчастійше трапляється у курей, хоч западають на неї також качки, гуси, а іноді й індики. Є це хороба тяжка і дуже заразлива, яка часто приносить годівельникам поважні шкоди і страти особливо коли в час не зарадити тому.

Спричинює цю хоробу окремий бациль, заразок курячих сухіт. Вони дуже скоро перекидуються на здорові штуки і шалено розширюються. Завважати цю хоробу досить трудно, хіба що вже довго треває і хороба хорої штуки сама впадає в очі. Хора штука тратить апетит, худне, гребінь і вуха у неї біліють. З кождим днем стає щораз більше сумна, врешті зівсім тратить апетит і здихає. На кишках хорої штуки можна завважити малі прищики, а на легких має висипку, білі ґузи — величиною від зерна до ліскового оріха. Це є т. зв. туберкули, або ґузи туберкулічні. Тому всі внутрішні відпадки і подробиці ніколи не треба кидати в таке місце, де здорові кури мають доступ бо розпорпуючи їх та довбаючись у них найлекше заражуються. Це все треба глибоко закопати або вкинути до гноївки. Здохлу штуку закопати глибоко. Мясо у хорих на цю хоробу можна їсти але найперше треба його добре виварити, а всі подробиці вибрати і закопати.

Властивого ліку на цю хоробу досі нема. Тому треба запобігати її відокремленням підозрілих штук, щоб не мали стичности зі здоровими. Найкраще такі підозрілі штуки відразу зарізати, а в курнику перевести основну дезинфекцію карболевою кислотою і курник вибілити. Взагалі в курнику все треба тримати велику чистоту, уможливити доступ сонця і свіжого воздуху, тоді нема страху, що ця хороба може зявитися.

Інж. К.

УБИВ ІЗ ЗНАЙДЕНОГО КРІСА

16-літній Микола Зорик із Мужилова (пов. Підгайці) найшов у лісі втятий кріс. Він попровадив туди свого товариша Мих. Бачинського та показував йому кріс. Підчас того кріс вистрілив і поранив смертельно Бачинського.

АМЕРИКАНЦІ ДБАЮТЬ ПРО ЗУБИ

Американський лікар Юрій Істман дарував міліон долярів на урядження дентистичної клініки для учнів середніх шкіл у Ню-Йорку.

Найвисшим Керманичем долі всіх народів свого власного заступника.

„Як що не будут Його о те просити, не буде й долі. Хочаб цілі гекатомби жертв вкрили нашу Батьківщину, — а не було при них Божого благословенства пожитку з них не буде ніякого. Його молитвами там, та молитвами і невпинним трудом Його земляків тут, — мусить промощуватися краща доля України. Іншої дороги до тої мети нема.

А як що є пророки, які вказують і накликають нарід на іншу дорогу без потреби вимовлювання Божого Благословенства, то ця дорога фальшива і до бажаної ціли не доведе ніколи.

Інші святі у інших народів спочивають в почитанню між своїми, на своїй рідній землі, за якої долю Бога невпинно благають. Лише наш святий Иосафат від свого мученичого скону скиталець, в 300 літ по смерти опинився Волею Божою не на своїй рідній, а на далекій чужій землі. Не дай Боже, щоб наш нарід про те забув.

Вечером дня 19. липня — по спільній вечері — головна часть паломництва в одинайцятій годині ночі попращала Відень, подаючись на північний схід — домів.

В ночі проїхали дві границі, перебули дві паспортові ревізії й одну митну. Про сон не було й що думати. На переміну, то гуторились, то дрімалося. Над ранком переїхали польський кордон, а за Ланьцутом і Ряшевом стало вже товариство корчитися. Висідали окраїнні „западники“. Відтак найбільше осіб з з паломництва висіло в Перемишлі.

У Львові вся „братія“ в останне, щиро й сердечно розпращалася.

* * *

Як чудний сон минули паломникам два гарні тижні життя у спільній подорожі. Всіх зединили пережиті враження.

Всі везли домів з дороги як найкрасші спомини. Були правда, не одні недомагання в часі цілої двотижневої дороги, та без якогось „але“ не обійдеться і найліпше зорґанізована збірна прогулька. Та коли пережите минеться, лихо забудеться; в душі залишать трівкий слід лише гарні переживання.

Всі душі леліяли лише одну гадку: безмежної вдяки Небесному творцеві і Пречистій Діві Марії — за ласку, що було нам дане бачити живими очима стільки гарного Божого світу, та зложити хвалу Господеві і зложити свої і свойого народу бажання до стіп Небесної Цариці на тому місці, де Вона себе обявила світові — Непорочним Зачаттям. Як з гадкою про Люрд ми виїхали, так із гадкою про Люрд ми вернули.

Кінець — Богу слава!

Паломник М.

Святкуймо без алькоголю!

Замість алькогольних напитків з нагоди Празника Різдва Христового на святочному столі кожної хати й кожного українського Товариства та забавого комітету красується артистично виконана карта „Рідної Школи“ звільняюча від алькогольних напитків. Такі карти можна набути за попереднім зложенням датку (бодай 2 зл.) в Кружку або в Головній Управі „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10.

ЩЕ НЕ ДОЧИСЛИВСЯ...

Один урядник статистичного бюра в Вашингтоні стратив — як сам заявляє – 6 літ праці на те, щоб обчислити кілько важить земля. Кількість тон, що вийшла з його обчислень дає цифру, яку прямо годі вимовити. Бо до 6592 треба ще додати 18 зер! Тепер завдає він собі труду, щоби ще обчислити кілько важать усі люди і все, що вони зробили. Він хоче знати скільки стратилаб земля на вазі, колиб одного дня не стало всіх людей і того, що людськими руками зроблене.

ПОМЕР БРАТІЯНУ

Провідник ромунської ліберальної партії та бувш. премієр Вентіля Братіяну помер 22 грудня на апоплєксію.

ТРОЦЬКИЙ ВМИРАЄ?

Із Царгороду повідомляють, нібито Троцький, що там проживає на засланні, поважно занедужав. Є навіть вістки, що Троцький вже в агонії.

РОЗВЯЗАННЯ ГРОМ. РАДИ

У Волчім (пов. Турка н. Стр.), староство розвязало громадську раду та настановило комісарем Михайла Пухира, голову УНС-а на турчанський повіт.

СКАЖЕНИЙ ПЕС

У Білобожниці (пов. Чортків) собака о. Льва Воробкевича покусав о. В., його жінку та наймичку. Покусаних відвезли до шпиталю в Чорткові. На приказ пов. ветеринарійного лікаря повбивали всіх собак і котів у господарстві о. Воробкевича, а також собаки в сусідніх господарів Берната та Шуби.

БОЙКОТ ТЮТЮНУ В РІВЕНЩИНІ

На Рівенщині сіяли собі селяни по тихесенько тютюн і відтак довгими зимовими вечорами покурювали свій “власний монополь“, Але скарбова сторожа або т. зв. теребилюльки винюхали тютюн (а мають добрий нюх!) і відтак кілька фір того „добра“ спалили. Тепер рівенські селяни рішили зовсім не курити. Того рішення так пильно додержують, що не лиш самі не курять, але видирають папірос з зубів кождому парубчакови, якого лиш зловлять, що курить. Буває дуже часто, що такий курець обірве ще при тім пару разів поза вуха.

ЗНОВУ ФАЛШИВІ 10-ЗОЛОТІВКИ

Про появу фальшивих 10-золотівок писали ми в попереднім числі „Правди“. Тепер міністерство внутрішних справ розіслало до провінціональних урядів обіжник, в якім повідомляє, що на ринку появилися свіжого виробу фальшиві 10-золотівки значені Serja ES 9375367 і Serja DM 9375388. Папір фальсифікатів значно грубший від правдивого і цілий ряд друкарських хиб дає змогу дуже легко відріжнити фальшивий банкнот від правдивого.

КРЕДИТИ НА ГОДІВЛЮ

Польський Державней Хліборобський Банк (Паньствови Банк Рольни) призначив кредити на купно годівельного матеріялу. Дають ці кредити за посередництвом кредитових кооператив та комунальних кас, при чім ці інституції до звичайних відсотків, що їх оплачують у Хліборобському Банку можуть дочислювати не більше як 2 відсотки в річному відношенні. На ві цілн призначив Хліборобсьсий Банк два міліони золотих.

БІЛЬШЕ ПШЕНИЦІ, МЕНЬШЕ ЖИТА

На основі відомостий з останнього часу Головний Статистичний Уряд перевів третю загальну оцінку здогадніх жнив у Польщі, передусім найважніших земних плодів. Висліди оцінки такі: зібрано пшениці $21\frac{1}{2}$ міліона квінталів, жита $69\frac{1}{5}$ міліонів квінталів, ячменю $14\frac{7}{10}$ м. квінталів, вівста $23\frac{6}{10}$ міл. квінталів. В відношенні до минулого року зібрано пшениці понад пяту частину більше, жита на 10 частину меньше, майже не тілько меньше ячменю, а вівса мало що меньше.

ОБМЕЖЕННЯ ВИВОЗУ ЗВІРЯТ ЗА КОРДОН

На основі розпорядження мін. рільництва з 28.XI 1930, заборонений вивіз за кордон таких звірят із таких місцевостей:

З причини пошести заборонений вивіз свиней до Австрії з повітів: Раваруська, Коломия, Бучач, Скалат, Теребовля і Зборів, а до Чехословаччини з повітів: Броди, Дубно, Горохів, Костопіль, Ковель, Луцьк, Рівне і Здолбунів.

СКІЛЬКІСТЬ ШКІЛ І УЧЕНИКІВ У ПОЛЬЩІ

Після останних статистичних даних є тепер в Польщі 26.575 вселюдних, 778 середних і 20 високих шкіл. У вселюдних школах було 3,496.934 учеників, у середних 204.693 і в високих 43.249 студентів.

АВСТРІЯ ПРОТИ ВВОЗУ СВИНЕИ

Селянський Союз зголосив у парляменті внесок в справі охорони краєвої годівлі свиней. В ньому вказують на те, що в першій половині цього року продукція свиней в Австрії розвивалася з добрим вислідом, а тепер грозить їй небезпека з боку закордонної конкуренції. Внесок домагається поправи цін уреґульованням ввозу ззакордону.

ЗАБОРОНА ВЇЗДУ ДО БРАЗИЛІЇ

З Ріо де Жанейра доносять: У звязку з господарською кризою міністерство праці заборонило вїзд до Бразилії. Після подібної заборони до Злучених Держав, Канади й Аргентини тепер замикає вїзд і Бразилія. Ця заборона ставить у дуже трудне положення ті держави, в яких населення сильно зростає і нема його де подіти.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

28. (15). Нед. 29. по Сош. Попрз Нед. Зач. **Нед.** Праотець. Свщмч. Єлевтерія.

УСТАВ: Гл. 4. Євг. 7. Веч. вел. Блаж. муж Гди возв. стхр. вскр. 3. празн. 3 і Праот. 4. Сл. Праот, Ін. догмат гл. 4. Стхвні вскр. Сл. Праот. Ін. празн. Троп. в кр. Сл. Праот. Ін. празн. По веч. мале конд. Праот. Сл. Ін. празн Полун. неділ. Утреня вел. Бог Гдь троп. вскр. 2 р Сл. Праот. Ін. празн. Катисмя, і Сідальні неділь. По іпак. гласа сідал. Праот. Проче до канона вскр Канони вскр. празн. і Праот. Катав. „Христос раждається“. По 3. п. конд. ікос празн. (Зачат) і Іпакой Праот. Сл. Ін. Сідал. празн. По 6 п конд. Ікос Праот. По 8. п. Величить. По 9 п. Світил. вскр. Сл. Праот. Ін. празн. Хвалите стхр. вскр. 4. і Праот. 4. Сл. Праот. Ін. Преблагословення. Славосл. велике троп. Воскрес із гроба. По отпусті Сл. Ін. стхр. еванг. На часах троп. вскр. Сл на 1 і 6. празн. на 3 і 9. Праот. Конд. Празн. на 1 і 6 на 3. 9. Праот. Служба Божа. питиф. нед. Троп. вскр. Зачат, і Праот. Сл. Конд. Араот, Ін вачат. Прокім Апост. Алл. і Єванг. тільки Праотц. За Достойно празн. Причас. нед. і Праот.

29. (16). Понеділок Отдан. празн. Непор. Зачат. Пр. Д. Марії. Прор. Аггея. 30. (17). Второк Св. Прор. Даниїла і трох отроків.* 31. (18). Середа Св. муч. Севастіяна і проч. 1. I.1931. (19). Четвер Св. муч. Боніфатія. 2. I. (20). Пятниця, Свщмч. Ігнатія Богоносця. 3. I. (21). Субота Св. мч. Юліяни.

*) На 588 літ перед Різдвом Іс. Христа віддав Бог Ізраїлтян у руки їх ворогів Вавилонян за те, що не шанували Божого закона. До вавилонської неволі дісталося також кількох молодих людей з княжого роду, котрі почитали правдивого Бога. Зпоміж них вибрав вавилонський цар Навуходоносор кількох найспосібніших, дав їх до шкіл і припустив до свого стола. Чотирох із них, а саме Даниїл, Ананія, Азарія й Місаїл не хотіли їсти страв і пити вина із царського стола, бо богато з тих страв були заборонені мойсеєвим законом. Вони не хотіли також поклонитися золотому ідолові, якого почитання зарядив цар. Даниїла на тім торжестві не було. Розгніваний цар казав вкинути Ананію, Азарію й Місаїла в розпалену піч. Але вони вийшли з неї ціло. Здивований цар видав приказ, що ніхто не сміє відтепер зневажати віри Ізраїльтян. Вавилонці віддавали також почесть змієві. Даниїл хотів переконати царя, що змій це не Бог і на доказ отруїв змія. Тоді Вавилонці обурені тим зажадали кари на Даниїла. Його вкинули у яму, де передержували диких львів. Сім днів був Даниїл між львами, і льви не зробили йому ніякого лиха. І знову побідив вірний Богу Даниїл. Господь Бог дав йому дар пророцтва. Він предсказав наслідникові Навуходоносора Валтасареві, що дні його володіння почислені та що його царство розпадеться. І справді Медеї і Перси напали на столицю, вбили Валтасара і поділилися його царством. Таксамо потвердив він пророцтво Єремії про відбудування Єрусалиму з тим доповненням, що „70 тижневих років мине від часу, коли буде виданий приказ відбудувати Єрусалим, а часом коли народиться Месія“. Це пророцтво сповнилося: минуло 70 тижневих років по тодішньому численню то є 490 літ по нашому численню від відбудовання Єрусалиму, як у Вифлеємі народився Ісус Христос.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

28.XII.1724 **помер Павло Полуботок, наказаний гетьманом.** По смерти гетьмана Івана Скоропадського рішився цар Петро В. зівсім знести гетьманство. Поручив заступати гетьмана полковникови Павлови Полуботкови з генеральною старшиною та в усіх справах радитися бригадієра Велямінова. Козацька старшина всеж таки вислала послів, щоб випросили вибір Гетьмана. Та це не помогло. А тимчасом Велямінов поводився як зверхник України. Москалі знущалися над людьми, брали козаків до тяжких робіт. Полуботок, людина рішуча та пройнята любовою до рідної землі, не міг спокійно глядіти на це. Заводив лад на Україні. Та саме ці заходи Полуботка не сподобалися цареви, бо не було за що чіпатися. І він покликав Полуботка в Петербург. В Петербурзі Полуботок зі старшиною поновили просьбу, щоб Україні привернено давні права. Цар Петро велів арештувати Полуботка і почати проти нього слідство. Так держали його кілька місяців і не діждався кінця слідства, помер він у Петропавловській кріпости. Ця смерть Полуботка в тюрмі зробила велике враження на Україні. Оповідали, що коли цар перед смертю відвідав Полуботка в тюрмі, він сміло докоряв цареви за кривдження України. „За невинне страждання моє й моїх земляків — говорив він цареви — будемо судитися в спільного й нелицемірного судді Бога нашого: скоро станемо перед ним і він розсудить Петра з Павлом“. І справді цар Петро небаром помер.

29.XII.1873. **Заснування „Наукового Товариства ім. Шевченка“ ві Львові.** Передові люди з Галичини й із Великої України рішили спільними силами утворити в Галичині товариство, яке дбалоб про розвиток української науки. На Україні зібрали до девять тисяч ринських і за них купили в 1873 друкарню. По затвердженні статутів вибрано виділ і товариство почало наукову працю під назвою „Товариство ім. Шевченка“. В р. 1893 перемінилося тов. на чисто наукове й назвалося „Наукове Товариство імени Шевченка“. Доси це товариство видало вже чимало цінних наукових праць і багато причинилося до розвитку української науки.

31.XII.1637 **смерть гетьмана Павлюка.** По нещасливій для козаків битві дід Кумейками, Павлюк з частиною гармат подався під Боровицю й там збірав військо. Над військом, що остало під Кумейками обняв провід Дмитро Гуня. Та небаром і він подався під Боровицю. Тут почалися переговори з Поляками. Потоцький жадав видачі Павлюка, Томиленка й Скидана. Коли воєвода Косіль і інші поручилися словом своїм, що їм не буде нічого лихого, козаки видали своїх провідників Павлюка та Томиленка. (Скидан утік завчасу). Та всеж таки обох видомих старшин Поляки судили й покарали смертю.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

28. XII.	схід сонця	7·22,	захід	3·28
29. XII.	„	7·23.	„	3.29
30. XII.	„	7·23.	„	3·30
31. XII.	„	7·23.	„	3·31
1. I.1931	„	7·24.	„	3·31
2. I.	„	7·24.	„	3·32
3. I.	„	7·24.	„	3·33

Дня 28/XII о год. 2·58 перша чверть місяця. Рік 1931 є звичайним роком і має 365 днів або 52 тижні і 1 добу. Після рахунку Жидів, у котрих новий рік починається 12 вересня, цей рік є 5691 — 5692-им роком, а від сотворення світа є він 7439-им. Є він 1898 им роком від смерти Ісуса Христа, 1609-им від оснування української держави, 943-им від хрещення св. Володимира Великого. Пануючою планетою в 1931 р. є Юпітер. Роки, в котрих панує та планета, бувають більше вогкі і тому добрі на урожай.

БІРЖА

ГРОШІ: Ам. доляр 8·89, гданський гульден 1·73, фунт стерлінг 43·21, фр. франк 14 гр., кч. 26 гр., австр. шілінг 1·25, італ. ліра 46 гр., нім. марка 2·12. зол.

ЗОЛОТО: 20—коронівка 36·50 зов. 10—рублівка 46·00 зол.

СРІБЛО: Австр. корона 43 і пів грош. 5 корон 2·35—2·45, фльорен 1·18 1·20 зол. рубель 1·75—1·80 зол.

ЗБІЖЖА: (Ціна за 100 кг. франко стація надання). Пшениця двірська 23·00 —23·50, пшениця сел. 21·00—21·50, жито дв. 16·50 — 16·75, жито сел. 15·75—16·00, ячмінь дв. 18·00—18·50, ячмінь на мливо 15·00 — 15·50, овес гал. 18·00—18·50, кукурудза ромун. 22·00 — 23·00, бараболя промисл. 4·00—4·50, фасоля біла (з мішком) 30·00 — 32·00, фасоля краса 29·00 — 30·00, горох ½ вікторія 24·50—26·50, горох пільний 18·00—20·00 бобик 23·00—24·00, вика чорна 21·25—22·25, вика сіра 18·50 — 19·50, гречка 25·00—26·00, лен 49·00 — 50·00, любинь синий 48·00—49·00, ріпак озимий 43·50—44·50, житний грис 9·75—10·25, пшеничний грис 11·00—11·50, гречана каша пол. 47·00—49·00, льняні макухи 26·00—27·00 синий мак 95·00—105·00, черв. конюшина 180·00—200·00, прасов. сіно 7·00 8·00, прас. солома 4·50—5·00.

На краєвих збіжевих ринках обороти дещо зросли і ціни незначно поправилися. Трудноші, які тепер переживає рільництво найліпше відзеркалюються в консумції штучних погноїв. Зужиття їх в осінному сезоні впало в страшний спосіб. Останне число Інституту дослідів господарських конюктур стверджує, цю в порівнанні з осінним сезоном в 1929 р. рільники закупили меньше азотових погноїв на 10%, фосфорових менше на 40%, а потасових на 48% менше.

За кордоном положення на збіжевих ринках також невідрадне. В Америці надмір пшениці не дає навіть думати про найменшу поправу цін. На европейських ринках положення також мало змінилося. В скандинавських краях ціни збіжжа дещо підскочили. В Австрії ціни не змінилися й обороти були дуже малі. В Празі положення на збіжевому ринку дещо оживилося і зросла сильно продаж. В Німеччині сильний рух на ячмінь. Ціни його підскочили майже на 1 марку (2·12 зол.).

НАБІЛ: „Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. грудня ц. р. за масло пріма ескпортове солене 4·70 зол. масло пріма бльокове несолене 4·70 зол., літра молока 0·29 сотиків, літра сметани 1·50 зол., копа яєць 9·70 зол.

Внаслідок зросту запотребовання у передсвяточному часі, положення сильно поправилося. Ціни експортові підскочили і зріс попит на краєвім ринку.

Передсвяточний час і сильна студінь що спричинила зменшення продукції вплинули корисно на ціни яєць, які в останньому часі були слабі.

ХУДОБА: На львівській центральній торговиці плачено: за бугаї I с, 1·05 — 1·20 за 1 кг. живої ваги, корови і ялівки 1·10—1·25, телята 1·10—140.

СВИНІ: (Ціна за 1 кг. живої ваги франко стація надання). За штуки, що важать 75 — 90 кг. і висше платиться 1·17 — 1·20 зол. Беконярня в Ходорові платила I. с. 1·30 зол.. II з. 1·20 зол.

Ціни свиней падуть, бо подаж в краю збільшилася через зменшення вивозу до Чехословаччини. Як відомо, з днем 15 грудня стала важна нова митна ставка в Чехословаччині, котра виносить майже 90 гр. від ввезеного 1 кг. живої ваги і тому експорт з Польщі до Чехословаччини буде ще більше обмежений і одночасно спричинить знижку цін на краєвім ринку.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 24.00 зол, за малу 12·00 зол. а кг. худобячої шкіри легкої 1·90 з. тяжкої 1·95, зол. теляча шкіра в різні 4·40—зол. на селі 3·40 зол.

11. грудня скінчився цілий ряд авкційних продажей. В порівнанню з жовтнем ціни в грудні обнизилися на 10%. На львівськім ринку ціни обнижилися за той час на легкі і тяжкі шкіри на 25 сот., а телячі впали навіть на 35 сот.

ЩІТИНА: (Ціна за 100 кг. у краківській міській різні). Рвана щітина 130 — 140 зол. зн. 1 кг. 1·30 — 1·40 зол. голена 1 кг. 25 грошів.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ПОВІТОВОЇ СПІЛКИ НАРОДНИЙ ДІМ В ЧОРТКОВІ

коол. з обм. відпов. відбудуться дня 29. грудня 1930 о годині 11 передполуднем в салі Народного Дому в Чорткові.

На порядку нарад окрім звичайних точок буде зміна цілого статута, та фузія Народного Дому з кредитовою кооп. „Надія" в Чорткові.

Надзірна Рада

Жертви на укр. Інвалідів

зложили через Адм. „Правди" отсі громадяни з Дорнфельду:

Угрин Петро 2 зол.; Угрин Іван (ч. 24) 2 зол.; Паук Іван 3 зол.; Серванчук Миколай 0·50 зол.; Угрин Іван (ч. 20) 1 зол.

Управа Місійного Інституту ОО. Василіян

повідомляє всіх членів Місійного Союза, що у вівторок 25. листопада відправлено в тамошній церкві торжественну Літургію при співучасти хору учнів інституту за всіх ктиторів і благодітелів Місійного Союза. В тім дни всі учні інституту приступили до св. Причастія і пожертвували свої молитви за членів Місійного Союза

Найкрасшим дарунком на ялинку є БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ найобширнійша зі всіх дотеперішних видань у нас, дуже много гарних ілюстрацій взятих з дрезденської ґалерії. Ціна примірника в брош. 13·50 зол.. опр. в полот. 18·00 зол. На пересилку треба долучити 1 зол.

Замовлення слати: Українська Книгарня й Антикварня у Львові, вул. Рутовського 22.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу" у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький
Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.

BIBLIOTHECA JAGELLONICA